

A Hamvas Béla Városi Könyvtár 2020. évi beszámolója

2440 Százhalombatta, Szent István tér 5.

Kovács Marianna

Százhalombatta, 2021. február 23.

Városi könyvtárak és települési nyilvános könyvtárak 2020. évi beszámolója

1. Rövid összefoglaló

- a. sikerek, eredmények és trendek (használati mutatók alapján)
- b. tárgyévi innovációk, innovatív lépések
- c. az eredményeket jelentősen befolyásoló (pozitív vagy negatív) körülmények

A kialakult pandémiás helyzet miatt a Hamvas Béla Városi Könyvtár 2020. március 16. és június 20. között zárva tartott. A zárvatartás alatt működtettük a „Beszéljess a könyvtárossal” című szolgáltatásunkat. Hétköznaponként 10-11 óra között vártuk a városlakók telefonjait, hogy beszéljünk olvasásról, könyvekről stb. A szolgáltatás nagyon sikeres volt, főleg az idősebb korosztály rendszeresen és nagy kedvvel hívott minket telefonon. A könyvtár munkatársai 2020. május 4-től május 29-ig az otthoni munkavégzés keretében dolgoztak. Elsődleges feladatunk volt az ehhez tartozó szabályzat kidolgozása, feladatok meghatározása. Meghatározásra került a mindennapi kapcsolattartás módja, valamint az elvégzett munka heti lejelentésének rendszere. A kollégák egy hónapig ún. távoli eléréssel dolgoztak. Folytatódtak a dokumentum feldolgozási munkák. A Városi Archívum anyagából az aprónyomtatványok közül 11 évnyi gyűjtemény digitalizálása történt meg. Folyamatos volt a könyvtári adatbázis tisztítása. Megtörtént a népmese gyűjtemény és a történelem témakör analitikáinak átvizsgálása. Erősödött a könyvtár Facebook oldalának működtetése, mely rendszeres tartalomgyártással járt, folytatódott a Batai emlékek Facebook oldal működtetése. Online megrendezésre került az V. Batai Könyvünnep, amely nagy sikert aratott.

Június 22-től csökkentett szolgáltatásokkal nyitott újra az intézmény, bár a helyben használat továbbra is szünetelt.

A pandémia második hulláma miatt intézményünk 2020. november 11-től újra bezárt. Munkatársaink belső munkákat végeztek, elindítottuk a „Karantén könyvcsomag” szolgáltatásunkat.

2. Stratégiai célok végrehajtása

a. az intézményi stratégiai célok időarányos teljesülése a tárgyévi munka által

b. a pályázati tevékenység támogatta-e a stratégiai célok teljesülését

Fejlesztettük, átszerveztük szolgáltatásainkat, rendezvényeinket. Folyamatosan és átgondoltan fejlesztettük könyvtárunk informatikai rendszerét. Létrehoztunk egy új, interaktív honlapot, melynek szolgáltatásait folyamatosan bővítjük és biztosítjuk a hozzáférést a nap 24 órájában. Folyamatosan jelentős szerepet töltünk be az olvasás iránti igény felkeltésében. Programjainkkal a különböző korosztályok életkori sajátosságait és elvárásait figyelembe véve hozzájárultunk a könyvtár népszerűsítéséhez.

Szoros kapcsolatot tartunk a népmesével foglalkozó szervezetekkel, intézményekkel, magánszemélyekkel, fejlesztjük népmese-különgyűjteményünket. Helytörténeti, helyismereti dokumentumokat digitalizáltunk és a különböző rendezvényeinken (pl. 50 éves a város) hozzáférhetővé tettük.

Tudástérkép segítségével felmértük a hiányzó szakterületeket. Megszerveztük munkatársaink képzését, továbbképzését, támogattuk a szakmai konferenciákon történő részvételüket. Új munkatársak felvételekor figyelembe vettük a hiányzó szakterületeket. Tudatosan és átgondoltan fejlesztettük szervezeti kultúránkat. Javítottuk belső információs rendszerünket, mellyel növeltük a munkatársak motivációs szintjét.

Nehéz helyzetben vagyunk, mivel a közép-magyarországi régióhoz tartozva, kevés a lehetőségünk a pályázati részvételre. Előre finanszírozott vagy olyan pályázaton, amelyhez önerőre van szükség, a fenntartó a költségcsökkentések miatt nem engedélyez.

3. Szervezet

A Hamvas Béla Városi Könyvtárban jelenleg 10 fő dolgozik. 8 szakalkalmazott, azaz könyvtáros, és 2 nem szakalkalmazott munkatárs: gazdasági ügyintéző, és a városi internet rendszergazdája.

Az elmúlt hat évben, az intézményben 3,5 könyvtáros státusz szűnt meg. A jelenlegi 8 fő könyvtárosból 4 fő munkatárs az elmúlt hat évben került az intézménybe, amely folyamatos intézményi átstrukturálást, a feladatok ellátásának újragondolását jelentette.

A városi rendszergazda munkaköre kiterjed a városi intézmények informatikai feladatainak elvégzésére.

Gazdasági ügyintézőnk egyszemélyben végzi a gazdasági, személyzeti és ügyviteli feladatokat, munkája nélkülözhetetlen a könyvtár gördülékeny, problémamentes működéséhez.

Az elkövetkezendő öt év alatt három kolléga készül nyugdíjba. Ez mindenképpen nagy feladat elé állítja az intézmény vezetőségét. A munka folyamatosságáról, a megfelelő szaktudású kollégák utánpótlásáról gondoskodni kell.

4. Infrastruktúra

a. fizikai terek állapotának változása

b. infokommunikációs (IKT) eszközpark állapotának változása

c. egyéb infrastruktúra

Az elmúlt év járványügyi történései arra ösztönöztek bennünket, hogy könyvtárunk szolgáltatásait folyamatosan felülvizsgálva alkalmazkodjunk a fennálló helyzethez. Az erőteljes online jelenlét mellett azonban szükségesnek láttuk felülvizsgálni a személyes használatot az intézményben. Egyeztetve a Barátság Kulturális Központ igazgatójával a Hamvas Béla Városi Könyvtár és a BKK közös belső udvarát „olvasó-udvarrá” alakítottuk át. Míg a könyvtár belső tereiben a dokumentumok helyben használata nem engedélyezett, az udvaron a megpihenni vágyó használóink szabadon olvashattak.

Egy új folyóiratállványt vásároltunk a felnőttkönyvtár előterébe, így könyvtárunkban az összes folyóirat egy helyre, a felnőttkönyvtár előterébe került. Ezzel befejeződött a folyóirat olvasó kialakítása.

A számítógépeink műszaki állapota lassan, de javuló tendenciát mutat. Gyakoriak még a hibák, ami gépkieséssel és javítási költséggel jár, de a városi rendszergazda fokozottan figyel és a lehetőségeinkhez képest fejleszti a gépparkot. Sajnos az IKT eszközeink állapota még messze nem kielégítő, de minden igyekezetünkkel azon vagyunk, hogy a könyvtári szakmai és társadalmi elvárásoknak megfelelő digitális írástudással kapcsolatos feladatainkat és terveinket megvalósítsuk.

5. Gyűjteményi információk

- a. gyűjteményelhelyezés és gyűjteményfejlesztés**
- b. gyűjteményfeltárás**
- c. állományvédelem**

Gyűjteményünket használói igények és minőségi elvek figyelembevételével fejlesztjük, és ennek megfelelően alakítjuk szolgáltatásainkat. A gyarapítási stratégiát a gyűjtőköri szabályzatban megfogalmazott iránymutatás alapján alakítjuk ki, a gyűjteményfejlesztés forrásainak hatékony felhasználásával. Az olvasói igényeket rendszeresen felmérjük, és az állománygyarapítás gyakorlatának kialakításakor figyelembe vesszük. 2020-ban is nagymértékben teljesítettük a használó központú állománygyarapítás keretein belül az olvasói kéréseket. Az olvasók által kért kötetek 82%-át megvásároltuk. A gyűjteményfejlesztés során figyelemmel kísérjük a könyv- és könyvtárszakmai szervezetek ajánlásait. Az állománygyarapítást végző munkatársak folyamatosan tájékozódtak a témában, tapasztalataikat munkaértekezleten osztották meg a kollégákkal. Költséghatékony gyarapítási stratégiát dolgozunk ki. Kiemelt figyelemmel kezeljük a könyvtárunkba beérkezett ajándékkönyveket, azonban meg kell szigorítanunk a befogadott ajándékkönyvek minőségével szemben támasztott követelményeinket.

Különös figyelmet fordítunk az elhasználódott klasszikus irodalom, az iskolai kötelező és ajánlott irodalom, valamint a bestsellerek cseréjére. Gyűjteményi szempontból átvizsgáljuk a könyvtár dezideráta katalógusát és döntünk az antikváriumi beszerzésekről.

A könyvtár helytörténeti részlege a Városi Archivum jelenleg a már meglévő és kifejezetten erre a célra a városlakók által kölcsönadott, illetve adományozott helytörténeti vonatkozású fotókat digitalizálja. A bibliográfiai feldolgozás a Szikla21 Fotó Archiváló moduljában történik, amely az OPAC-on keresztül hozzáférhető. A tavaszi pandémia ideje alatt, az otthoni munkavégzés egyik fő feladata volt az aprónyomtatványok és a lapkivágatok digitalizálása és feldolgozása.

Könyvtárunkban a hétköznapi használat során megrongálódott könyveket javítjuk. Kötészeti szolgáltatásokat nem veszünk igénybe, amennyiben tehetjük a megsérült, hiányos könyveket újból megvásároljuk.

6. Szolgáltatások (változások, trendek)

- a. célcsoportok számára (gyermekek, hátrányos helyzetűek, nemzetiségek, zenét kedvelők stb.) kialakított szolgáltatások eredményei**
- b. helyben elérhető szolgáltatások**
- c. távolról elérhető szolgáltatások**
- d. online felületek (honlap, közösségi média)**

A koronavírus járvány elindította az online rendezvényeink forradalmát. Szinte egyik napról a másikra kellett a kollégáknak átállni az online térben való működésre, programszervezésre. Az online jelenlétnek számos előnye van: könnyebb elérni vele a célközönséget, sokkal alacsonyabbak a költségek. De soha nem fogjuk tudni pótolni az élő rendezvények hatását. Megtapasztaltuk, hogy online rendezvényeink megtekintése jóval meghaladja a személyes programjaink részvevőinek számát.

Az év elején még néhány alkalommal meg tudtuk tartani a Családi Mesedélután és a DiaKedd programokat. Az iskolai programok közül a Hungarikum projektre egy alkalommal tudtunk fogadni osztályt, nagy érdeklődés övezte az „Írj és olvas Anne Frankkal!” című kiállítást. Mindez nem csak a kiállítás megtekintését jelentette, hanem a kapcsolódó foglalkozások – filmvetítés, munkafüzet – révén mélyebb történelmi ismeretek megszerzésére, érzékenyítésre is alkalmasak voltak. A Városi Vers- és Prózamondó Versenyt a korábbi éveknek megfelelően, nagyszámú érdeklődés övezte, amit a járványhelyzet miatt a középdöntők után nem tudtunk személyes részvétel mellett lebonyolítani. A döntőkre november elején, videó felvételek segítségével került sor. A tervezett író-olvasó találkozók közül március 3-án Nagy Éva: Lila történet című mesekönyvét mutattuk be.

Amíg a vírushelyzet engedte, folytattuk a klubok és körök működtetését (sakk-kör, kézimunka-kör, manga-klub) együttműködve a SZIKE- Ifjúsági Műhellyel. Elindítottuk a biblioterápiás találkozásokat „A szavak ereje” címmel. A 2020-ra tervezett (nyári és őszi) táborokat nem tudtuk megtartani.

Rendszeresen kapunk megkeresést az óvodák és iskolák részéről különböző témákban.

Az V. Battai Könyvünnepet online rendezte meg a könyvtár. Ennek keretében élőben jelentkeztünk a könyvtárból, interaktív játékokra hívva a nézőket.

A felnőttkönyvtár január és február hónapban még közönséggel tartott programokat, melyeknél a statisztika szerint nem nőtt a látogatók száma. Az előző évekhez hasonlóan sajnos a programjaink nagy része a szűkös anyagi források miatt a kollégák kreativitásán alapult és valósul meg. A két hónapban minimális rendezvény megtartására volt lehetőségünk.

Két kiállításon (Regős Ágnes képzőművész, Hanák Aliz amatőr fotós), egy filmvetítésen (Fazekas István költő, drámaíró), és egy előadáson (Valentín nap Feikné Nagy Judit szexuálpszichológus) kívül több program megtartására nem volt alkalmunk. A programok jól sikerültek, az elmúlt évekhez képest a látogatottság ugyan nem nőtt, de nem is csökkent.

Könyvtárunk új honlapot indított azzal a céllal, hogy újszerű módon mutassa be a könyvtár részlegeit, gyűjteményének egészét, az olvasók számára hasznos és fontos tudnivalókat. Célunk volt az is, hogy minden egy helyen elérhető legyen, és egyúttal személyes is legyen. Különlegesség, hogy a honlapról el lehet jutni a könyvtár folyamatosan frissülő Facebook oldalára is. Interaktív térképen a könyvtár pontos helyét is megnézhetik a látogatók. Az új honlap minden platformon – okostelefonon és tableten – a kor elvárásainak megfelelően jól olvasható, átlátható.

7. Minőségirányítás

- a. használói elégedettségmérés**
- b. önértékelés**
- c. megyei hatókörű városi könyvtár segítő szerepe a minőségirányítás előkészítésében (1997. évi CXL törvény 66 §. j) pontja alapján)**

Az elkövetkezendő években nagy feladatok várnak a könyvtárra a minőségbiztosítás terén. Általános igazgatóhelyettesünk, aki az intézmény minőségbiztosítással kapcsolatos munkafolyamatok irányítója volt, távozott tőlünk, munkáját a Könyvtári Intézet Könyvtári Minőségfejlesztési Osztály vezetőjeként folytatja, amire büszkék vagyunk. Ugyanakkor hiányát pótolni szükséges. Az idei évben két kollégám jelentkezett képzésre, amely azonban a vírushelyzet miatt nem indult. A minőségbiztosítási dokumentumok aktualizálása most a legfőbb cél. A minőségmenedzsment csak akkor lehet sikeres, ha kollégáink elkötelezettek, felsorakoznak a minőségbiztosítás mellett. A munka kölcsönös bizalmon alapul, csapatmunka, céljainkat csak együtt, összefogással, egymás segítségével érjük el. 2021. dec. 31-ig használhatjuk a Minősített Könyvtár címet. Döntést kell hoznunk, hogy a következő időkben beadjuk-e megújító pályázatunkat. Mindenképpen törvényi kötelezettség, hogy működésünket a könyvtári minőségmenedzsment elvei szerint végezzük.

8. Tudományos kutatás és kiadványok

Könyvtárunk 2020-ban a város születésének 50. évfordulójára egy helytörténeti kiadványt jelentetett meg az Önkormányzat támogatásával „#helloBATTÁ – Százhalombatta képeslapokon” címmel. A kötet szerzői történészek: Balpataki Katalin és Lehoczki Zsuzsanna, aki a Városi Archívum első munkatársa. A kötetben több mint 100 képeslap felhasználásával mutatják be a település változását, fejlődését a XX. században.

A képeslap egyfajta reklámot jelent az adott településnek. 1945 előtt egy aprócska településről beszélünk, amely kifejezetten gazdag a települést bemutató képeslapokban. 1945-1990 között a képeslapkiadás már kifejezetten propaganda célokat szolgált. Batta esetében ez nagyon látványos: mintegy 40 darab képeslap kb. 10-15 témát dolgoz fel (pl. lakótelep, játszótér, iskola, Városi Tanács épülete). Az 1990-es éveken látványos "útkeresés" zajlott: az ekkor kiadott képeslapokon a fotós szakított az azt megelőző 40 év hagyományaival, ugyanakkor nem igazán találta meg azt a témát sem, ami kellőképpen kifejezné a várost. Ekkor születtek meg az olyan jellegű képeslapok mely egy-egy utcarészletet vagy templomtornyot mutattak be. A legújabb korban készült lapok visszatértek az 1945 előtti hagyományokhoz: a város legjellemzőbb épületeit, eseményeit kerültek a fotós lencséje elé, ebből készültek a mai képeslapok.

9. Partnerségi együttműködések

a. kiemelt téma: könyvtári, közgyűjteményi, közművelődési, közoktatási együttműködés és az önkéntesség

Kiemelt feladatunknak tekintjük a város oktatási intézményeivel való együttműködést. Jelentős szerepet töltünk be az olvasás iránti igény felkeltésében, különös tekintettel az óvodás és a kisiskolás korú gyermekek körében. Programjainkkal a különböző korosztályok életkori sajátosságait és elvárásait figyelembe véve hozzájárulunk az iskolai ismeretszerzés bővítéséhez, és a könyvtár népszerűsítéséhez.

A városban működő Kulturális Konzorcium tagjaként szoros együttműködésre törekszünk a százhalombattai kulturális intézményekkel.

Az oktatási intézményekkel szorosan együttműködve a kölcsönös igények szerint közös programokat dolgozunk ki. Folytattuk „Együtt-egy másért” projektünk témakidolgozásait, megújítottuk a „Hungarikumok” foglalkozást, felkérésre részt vettünk az oktatási intézmények témanapjain, bekapcsolódtunk oktatási programjaikba.

Könyvtárunk már évek óta élő szerződések szerint minden százhalombattai középiskolából fogad közösségi szolgálatos tanulókat.

Munkánkat önkéntesként két nyugdíjba vonult kollégánk segíti, időnkénti rendezvény felügyelettel, feldolgozói munkával.

10. PR/marketing/kommunikáció eredményei

a. a könyvtár megjelenése médiumokban

b. lépések az intézményről alkotott kép pozitív formálásához (pl. arculat, kommunikáció)

Könyvtárunk városi média megjelenése igen nagy. A városi „Halom TV” heti rendszerességgel készít riportot a kulturális eseményekről, tudósít a könyvtárban történő programokról. Ugyanígy a város folyóirata a „Hírtükör” is szinte minden számában hírt ad a könyvtárról. Rendszeresen jelennek meg munkatársaink által írt könyvajánlók is. Az intézményvezetővel többször készült interjú egy másik helyi újság, a Százhalom magazinban is.

A rendezvényeket különböző felületeken hirdetjük, hogy a lehető legszélesebb célcsoportokhoz elérjen az információ.

- kollégák által történő személyes meghívások
- a könyvtár épületében plakátok
- a város több pontján plakátok
- könyvtári honlap
- városi honlap
- könyvtári hírlevél
- a könyvtár Facebook oldalán
- a Százhalombattai Hírtükörben
- Halom TV-ben

2019-ben indítottuk a „tematikus év” sorozatunkat, amelyben elsőként a férfiakra, mint célcsoportra fókuszáltunk. Ebben az évben a nyugdíjasok évét terveztük. Mivel a járványügyi helyzet ennek megszervezését és megtartását nem tette lehetővé, így ez irányú terveinket áttettük a következő évre. Célunk a kijelölt célcsoport könyvtárhasználati szokásainak megismerése, igényfelmérése és szolgáltatásbővítés.

11. Összefoglaló a megyei hatókörű városi könyvtár által

- a. a megye területén működő könyvtárak együttműködésének szervezésével kapcsolatos tevékenységének intézményre gyakorolt pozitív hatásairól,**
- b. a könyvtár tevékenységét segítő 2020-ban nyújtott szolgáltatásairól,**
- c. a települési könyvtár fejlesztésével kapcsolatosan végzett koordináció keretében a fenntartónak megtett javaslatokról**

A 2020. évi XXXII. törvény 1. § (2) bekezdésének értelmében a kulturális intézményben foglalkoztatottaknak közalkalmazotti jogviszonya 2020. november 1. napjával a Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény szerinti munkaviszonnyá alakult át. A Törvény hatálya kiterjedt az intézményünkben dolgozó kollégák jogviszonyára is. A Hamvas Béla Pest Megyei Könyvtártól segítséget kaptunk az átalakulás dokumentálásához.

Az EMMI által biztosított 6%-os bértömeg emelés módja az önkormányzatoknál nem volt egységes keretbe foglalva. A Hamvas Béla Pest Megyei Könyvtár felvállalta, hogy a megye könyvtárait összefogva segíti a közös fellépést. Ehhez online értekezletekkel, szakértők által megfogalmazott levelekkel, iránymutatásokkal segíti a könyvtárakat a cél elérésben.

A Pest Megyei Könyvtár szakmai, pályázati, jogi, számítástechnikai információkat és helyszíni segítséget nyújt a megye könyvtárosainak napi feladataik szakszerű ellátásához. Szervezi és koordinálja a könyves ünnepekhez és országos kezdeményezésekhez kapcsolódó gyermek és felnőtt irodalmi rendezvényeket, eseményeket, tudományos, ismeretterjesztő előadásokat a megyében. Szervezi a szakmai konferenciákat, kiscsoportos szakmai továbbképzéseket rendez könyvtárosoknak. Támogatja a minőségfejlesztési munkát, minőségügyi konzultációt biztosít.

„Könyvtárosoknak” című menüpontja nagy segítséget jelent a mindennapi, naprakész tájékozottsághoz.

12. A koronavírus-járvány okozta változásokról

- a. milyen új szolgáltatások jelentek meg a megváltozott pandémiás helyzetben a könyvtárhasználók kiszolgálására? (felsorolás)
- b. részt vett-e valamilyen formában a könyvtár a koronavírus elleni helyi védekezésben?
- c. milyen segítséget kapott a megyei könyvtártól a veszélyhelyzet és a járványügyi készültség alatt?

A megváltozott járványügyi helyzetben is fontosnak tartottuk, hogy olvasóinkat maximálisan kiszolgáljuk, ezért több új szolgáltatást is bevezettünk:

- „Beszéljess a könyvtárossal” – telefonon történő szolgáltatás
- „Karantén könyvcsomag” – könyvösszekészítés elektronikus kérés után
- „Babérliget olvasóudvar” létrehozása

Könyvtárunk folyamatosan figyelemmel kísérte a helyi és országos járványügyi helyzettel kapcsolatos információkat, az Operatív Törzs javaslatait, melyeket a fenntartó Önkormányzattal egyeztetve végrehajtott.

Az őszi vészhelyzet idején a megyei könyvtár új igazgatója online megbeszélés kezdeményezett többször, különböző témákban. Az online értekezletek mára rendszeres fórumai a felmerülő, megoldandó problémáknak. A Pest Megyei Könyvtár jelenlegi vezetése nagy segítséget nyújt az intézmény működéséhez.

Százhalombatta, 2021. február 23.

Szöröcs
.....
aláírás
Intézményvezető

Százhalombatta, 2021.(hó).....(nap)

.....
aláírás
Fenntartó